

A Debreceni Egyetem Történész Hallgatók Egyesületének

IX. Hallgatói Konferenciájának programja

**2016. május 2.
10.00 – 16.00**

**Debreceni Egyetem Történelmi Intézet könyvtára
316-os terem**

PROGRAM

10.00 Megnyitó

A konferenciát megnyitja: **Czirbik Dávid, DETHE elnök**

Levezető elnökök: **Dr. Barta Róbert és Dr. Györkös Attila**

10.10–11.25 I. Szekció

- 10.10–10.25 Barkó Szabolcs: Máriássy László háborús naplója társadalomtörténeti szemszögből (1914)
- 10.25–10.40 Uzonyi Anita: Magyarország népszövetségi ellenőrzése az 1920-as években
- 10.40–10.55 Szücs Gábor: A magyar vívósport sportágközi kapcsolatrendszerének története
- 10.55–11.10 Rénes Balázs: Az 1522–23-as Franciaország elleni angol invázió
- 11.10–11.25 Kérdések, vita

11.25–11.40 Szünet

11.40–12.35 II. Szekció

- 11.40–11.55 Szakács János: Egy köznemesi család lehetőségei a 14–15. századi Szabolcs megyében
- 11.55–12.10 Véber Zoltán: Hunyadi János 1454-es szerbiai hadjárata
- 12.10–12.25 Csont István: Az alexandriai könyvtár, mint vallási és kulturális emlékhely
- 12.25–12.40 Kérdések, vita

12.40–13.40 Szünet

13.40–15.40 III. Szekció

- 13.40–13.55 Kalász Zsolt: A B típusú gyakorlat zárótanítása, menete és módszertana
- 13.55–14.10 Vas János: Modern szórakoztatóipari cikkek integrálása a történelemoktatásban, avagy a képregények és videojátékok felhasználása modern didaktikai felfogásban
- 14.10–14.25 Káli Róbert: Kutatócsoport a startvonalnál. Egy tömegforrás társadalomtudományos megközelítései
- 14.25–14.40 Kérdések, vita
- 14.40–14.50 Szünet

14.50–15.30 IV. Szekció

- 14.50–15.05 Kusnyír Éva: „A legkisebb kiskapu”- A joghézagok gazdasági megalapozottságú kijátszása a XXI. század elején
- 15.05–15.20 Turcsányi Dániel: Az építészet változásai a szocializmus időszakában (1948–1989) Bély község példáján keresztül
- 15.20–15.35 Sztancs Gábor: Sáros vármegye nyelvi-felekezeti értelemben vett kontaktuszóna. Adatok és értelmezések a keleti szlovák (szlovják) etnikai régióról
- 15.35–15.50 Kérdések, vita

15.50 Zárszó

ABSZTRAKTOK

Máriássy László háborús naplója társadalomtörténeti szemszögből (1914)

Barkó Szabolcs

Történelem BA, III. évfolyam

Dr. Szilágyi Zsolt, egyetemi adjunktus

Kutatási terület: Jelenkori magyar történelem

Kutatómunkám Máriássy László főhadnagy első világháborús naplójának vizsgálatára fókuszál. Előadásom az 1914-es év fronton történt eseményeit mutatja be 3 szegmens alapján: ételmezés/ellátás, betegség/sérülés/halálozás, a naplóíró és közvetlen környezetének mentalitása.

Kulcsszavak: Máriássy László, ágens, első világháborús napló

Magyarország népszövetségi ellenőrzése az 1920-as években

Uzonyi Anita

Történelem BA, III. évfolyam

Dr. Barta Róbert, egyetemi docens

Kutatási terület: Magyarország a 20. században/Horthy-korszak

Előadásom témája Magyarország népszövetségi ellenőrzése az 1920-as években. Magyarország 1922-ben deklarálta felvételét a Nemzetek Szövetségébe, és ezzel megszűnt szuverén államként létezni, hiszen a Katonai- és Pénzügyi Ellenőrző Bizottságok égisze alatt működött az ország. Előadásomban bemutatom Magyarország és az európai szervezet kapcsolatát, azt, hogy milyen feltételek mellett lehetett népszövetségi tag, illetve hogy milyen kötelezettségekkel tartozott. Igyekszem a Magyarországra akkreditált bizottsági tagok tevékenységén bemutatni az ország korabeli helyzetét. Végül, de nem utolsósorban referátumomban kitérek a Magyar Nemzeti Bank történetére, amely szilárd alapjainak köszönhetően napjainkban is központi szerepet tölt be.

Kulcsszavak: Népszövetség, Magyarország, Ellenőrző Bizottságok, 1920-as évek, Jeremiah Smith Jr.

A magyar vívósport sportágközi kapcsolatrendszerének története

Szücs Gábor

Történelem-informatika tanári MA, I. évfolyam

Dr. Barta Róbert, egyetemi docens

Kutatási terület: XX. századi magyar tánc-, sport- és egészségtörténet

A vívás egyike a legősibb és legkomplexebb mozgásformáknak. Több évezredes története folyamán a vívósport jellege, felépítése, eszköztára és mozgáskultúrája több ízben szélsőséges átalakulásoknak volt kitéve. Előadásomban bemutatom, milyen alapokon született meg a XIX. században a magyar kardvívásnak nevezett vívóstílus, majd ez hogyan keveredett össze a dualizmus társadalmi változásai révén Magyarországra áramló olasz és francia testvérirányzatokkal. Előadásom második felében az 1930-as években születő, de igazi formáját csak 1945 után elnyerő magyar párbajtőrvívással foglalkozom, és bemutatom, milyen mozgásformákból és ezzel együtt milyen sportági kultúrákból merített (és merít mindmáig) a magyar vívósport. Előadásom célja a sportágak mozgásformabeli és kultúrabeli összefüggéseinek bemutatása.

Kulcsszavak: vívás, vívástörténet, sporttörténet, mozgáskultúra, sportkultúra

Az 1522–23-as Franciaország elleni angol invázió

Rénes Balázs

Történelem BA, III. évfolyam

Dr. Györkös Attila, egyetemi adjunktus

Kutatási terület: Tudor-kori Anglia

Előadásomban az 1520-as évekbeli angol kontinentális politikát mutatom be az 1522–23-as Franciaország ellen vezetett angol hadjárat alapján. Az előadás során ismeretem az angol külpolitika kihívásait az 1518-as londoni szerződés után, a Thomas Wolsey által képviselt „nemzetközi erőegyensúly” politikáját és kudarcát, az 1520-as Aranybrokát mezei (*Field of Cloth of Gold*) találkozót, továbbá VIII. Henrik és Wolsey franciák elleni diplomáciai tapogatózásait. Ezután rátérek magára a hadjárat bemutatására, melyet megkísérlek a korabeli angol és itáliai követjelentések alapján rekonstruálni. Munkám során ismertetem a hadjárat sikereit és a hirtelen angol visszavonulás okait.

Kulcsszavak: Tudorok, Anglia, hadjárat, hadtörténet, diplomáciatörténet

Egy köznemesi család lehetőségei a 14–15. századi Szabolcs megyében

Szakács János

Történelem-magyar tanári MA, I. évfolyam

Dr. Bárány Attila, egyetemi tanár

Előadásomban a régiótörténeti áttekintést követően a Kemecsei család kiemelkedő alakjait mutatom be, majd a térség birtokviszonyait ismertetem, és az ezekkel kapcsolatos

birtokvitákat. Az egyes peres eljárásokon való részvétel, a hatalmaskodási perek és a birtokba iktatás vizsgálatán keresztül igyekszem átfogó képet adni a korszakról. Nem pusztán magának a Kemecei nemesi családnak a történetét szeretném megrajzolni, hanem a családnak a szűkebb régióban betöltött szerepét és az ahhoz való viszonyát is vizsgálni." Bár kiscsaládról van szó, regionálisan mégis jelentős szerepet tölthettek be a térség életében a 15. század második felében, amelyet a család aranykorszakának tartanak. Ezt az általuk birtokolt területek ismertetésével igyekszem alátámasztani.

Kulcsszavak: Kemece, vármegye, nemesség, Szabolcs

Hunyadi János 1454-es szerbiai hadjárata

Véber Zoltán

Történelem BA, III. évfolyam

Dr. Bárány Attila, egyetemi tanár

Kutatási terület: Hunyadi kor, hadtörténet

Az előadásomban be szeretném mutatni Hunyadi János 1453 és 1455 közötti törökellenes politikáját, középpontban a kevésbé ismert 1454-es szerbiai hadjáratával. Az előadásom három részre tagolódik. Az elsőben a Konstantinápoly bukása által kiváltott helyzet magyar és külföldi fogadtatását, reakcióit ismertetem, fókuszba helyezve az 1454. január 25-én elfogadott törvényeket. A második egységben foglalkozok a hadjáratával, amelyben Hunyadi egy többszörös túlerőben lévő oszmán hadsereget győzött le, az utolsóban pedig kitérek a következményekre és a hadjárat nemzetközi visszhangjára is. Kutatásomhoz magyar, raguzai és szerbiai oklevéltárakat, a középkori Magyarország levéltári forrásainak adatbázisát (MNL DLDF), hazai és görög történetírók krónikáit használtam fel.

Kulcsszavak: Hunyadi János, Krusevác, 1454

Modern szórakoztatóipari cikkek integrálása a történelemoktatásban, avagy a képregények és videojátékok felhasználása modern didaktikai felfogásban

Vas János

Osztatlan angol-történelem tanárszak, III. évfolyam

Bradács Gábor, egyetemi tanársegéd

Kutatási terület: Művelődéstörténet, történelemoktatás, történelmi didaktika

A modern kor szórakoztatóipari termékei egyre gyakrabban nyúlnak a különböző történelmi korok anyagaihoz, és azok hol hitelesen, hol pedig némileg korrigálva, az igényekhez igazítva, de az alapvető történelmi korszakokat megtartva kerülnek publikálásra, amelyeknek

első számú célközönsége a középiskolás korú diákok. Ezeknek a termékeknek a történelemtanításban való felhasználása eddig Magyarországon rendkívül kiaknázatlan, pedig külföldön már több tíz évre visszamenően módszertani szakirodalom és tanulmányok foglalkoznak azzal, hogy ezek a termékek (elsősorban a videojátékok és képregények) mennyire használhatóak fel a történelemtanításban, illetve hogy ezek az anyagok mennyire tekinthetők hiteles történelmi forrásnak. Kutatásomban szeretnék elmélyülni ezen művek működési mechanizmusában, valamint feltárni azt, miként lehetne alkalmazni ezeket a jövőben az egyre modernebb diákok számára úgy, hogy mind a szórakoztatás, mind pedig az aktív tanulás elérhető legyen számukra.

Kulcsszavak: oktatás, történelem, videojátékok, képregények, modern

Kutatócsoport a startvonalnál

Egy tömegforrás társadalomtudományos megközelítései

Káli Róbert

Történelem PhD, II. évfolyam

Dr. Lévai Csaba, egyetemi docens

Tervezett előadásom valamelyest rendhagyó, hiszen nem csupán saját kutatási anyagomat mutatom be, hanem egy néprajz-, szociológus- és történészhallgatók által nemrég létrehozott kutatócsoport céljait és első eredményeit prezentálom, amely a Debreceni Királyi Törvényszéki Fogház letartóztatási törzskönyveinek adatbázis alapú feldolgozását és elemzését tűzte ki elsődleges/első céljául. A forrás közel 15000 személyről közöl információt 1933–44 között, amelynek egyelőre csupán töredéke került feldolgozásra, ám ezen adattömeg már lehetővé teszi, hogy különböző megközelítéseken keresztül részeredményeket vázoljak fel az érdeklődők számára.

Kulcsszavak: bemutatkozás, kutatócsoport, társadalomtudományok, multi-angle perspective, részeredmények

„A legkisebb kiskapu” –

A joghézagok gazdasági megalapozottságú kijátszása a XXI. század elején

Kusnyír Éva

Néprajz - muzeológia MA, II. évfolyam

Dr. Lovas Kiss Antal, egyetemi docens

Kutatási terület: informális gazdaság, normaszegés, deviancia, tőketípusok

A XXI. századi magyar társadalomban léteznek olyan háztartások, amelyek működtetésére informális eszközöket alkalmaznak a családok, és a törvényileg nem szabályozott joghézagok kihasználásával szociális juttatások, kedvezmények megszerzésére válnak jogosulttá. A formális válások és formális különélések egyes háztartásokra gyakorolt gazdasági előnyeinek értelmezéséhez a család, annak gazdasági funkciói, a háztartás fogalma adják a kiindulási pontot, figyelembe véve vizsgálatom során a pénzgazdálkodást, a mindennapi fogyasztási szükségleteket - mindezt a családi életciklusok tükrében. Az informálisan szerzett pluszjövedelmek racionális, gazdasági szegmense mellett megjelenik az egyén részéről az érzelmi oldal is, amelynek értelmezésében a szegény, a becsület, a szegénység, a pozicionális javak, illetve a társadalmi igazságtalanságérzet lehetnek iránymutatóak.

Kulcsszavak: joghézag, informális gazdaság, szegénység, társadalmi igazságtalanságérzet, hálózati tőke

Az építészet változásai a szocializmus időszakában (1948–1989) Bély község példáján keresztül

Turcsányi Dániel

Néprajz MA, II. évfolyam

Dr. Csíki Tamás, MTA-DE Néprajzi Kutatócsoport tudományos főmunkatársa

Kutatási terület: Tárgyi néprajz, népi építészeti, falusi építészeti a 20. század második felében.

Előadásomban a délkelet-szlovákiai Felső-Bodroghözben fekvő Bély község építészeti változásainak bemutatására vállalkozom, amelyek a szocializmus időszakában játszódtak le. A második világháború és az azt követő szocialista éra olyan társadalmi-gazdasági folyamatokat indukált, amelyek markánsan megváltoztatták a parasztság addigi kultúráját, és rányomták bélyegüket a falusi életmódra, azon belül is az építészetre. Kutatásom alapjait az általam elért, Magyarországon végzett eddigi kutatások eredményei adják, amelyek a 20. század második felének életmódváltozásaival, köztük az építészet változásaival is foglalkoznak. Ezt azért tartom szükségesnek, mert a magyarországi és saját eredményeim összehasonlítása által talán képet kaphatunk arról, hogy hasonló folyamatok mentek-e végbe Bély községben is, amelyek a hagyományos építészeti megszűnéséhez és az új formák meghonosodásához vezettek, vagy találunk-e eltérő tendenciákat.

Kulcsszavak: népi építészeti, szocializmus, csehszlovákiai építészeti, Bély, Felső-Bodroghöz

Sáros vármegye, a nyelvi-felekezeti értelemben vett kontaktuszóna

Adatok és értelmezések a keleti szlovák (szlovják) etnikai régióról

Sztancs Gábor

Eszterházy Károly Főiskola

Történelem PhD, I. évfolyam

Dr. Szarka László egyetemi docens

Kutatási terület: Északkelet-magyarországi régió etnoregionális sajátosságai, térségi szerveződések, különös tekintettel a keleti-szlovák mozgalomra.

Az előadásom célja a keleti szlovákok lakta tér, különös tekintettel Sáros vármegye elemzése a népszámlálás alapján. Az előadás két egymással koherensen összefüggő egységre osztható. Az elsőben az általános felvetéseket, fogalmakat, illetve az értelmezendő tért határozom meg. A történelmi Magyarország esetében milyen szempontok alapján lehet a régió fogalmát értelmezni, milyen regionális felfogások alakultak ki? Sáros vármegye esetében miként jelenik meg az etnikai-nyelvi kontaktuszóna? A második részben Sáros vármegyével kívánok foglalkozni, az ott élő népcsoportok anyanyelvi, felekezeti és nyelvhasználati viszonyaival. Így előadásom fő forrásai a nyelvi-felekezeti adatokat közreadó „Magyar Szent Korona országainak népszámlálása” kötetei, illetve ezeket egészítettem ki a sárosi elit visszaemlékezéseivel.

Kulcsszavak: Sáros vármegye, keleti-szlovákok, nyelvi-felekezeti összetétel, kontaktuszóna, regionalitás